

СТРУКТУРА Й ЗМІСТ ЕЛЕКТРОННОГО ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

У статті описано структуру і навчальні матеріали електронного дистанційного курсу (ЕДК) з англійської мови для студентів першого курсу медичного факультету Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, укладеному на віртуальному навчальному середовищі Moodle.

У основу курсу покладено модифіковану нами модель ЕДК, запропоновану проф. Б. Шуневичем під час укладання навчальних матеріалів для курсантів і студентів технічних спеціальностей.

Крім цього, запропоновано рекомендації щодо використання електронного дистанційного курсу для навчання студентів медичних спеціальностей.

Ключові слова: модель електронного дистанційного курсу, дистанційне навчання в медичних навчальних закладах.

Постановка проблеми. Аналіз Веб-сторінок, опублікованих статей, тез доповідей дав можливість виявити, що в багатьох вітчизняних вищих навчальних закладах (ВНЗ) укладено й використовуються електронні дистанційні курси (ЕДК) із іноземних мов. Один із перших ЕДК був укладений Т. Павловою, А. Манако, К. Синицею у Міжнародному університеті фінансів спільно з Міжнародним науково-навчальним центром ЮНЕСКО/МІПІ інформаційних технологій і систем НАН України та Міністерства освіти і науки України (для мережевої технології дистанційного навчання) у 1999 р. [6]. На Веб-сторінках, наприклад, Інституту інноваційних технологій в освіті Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» [7] розміщено 3 таких курси, Проблемної лабораторії дистанційного навчання Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» [8] 11 курсів. Розглянемо детальніше стан упровадження дистанційних курсів у вітчизняних медичних закладах.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У процесі дослідження виявлено, що серед медичних навчальних закладів такі навчальні матеріали зі спеціальних та гуманітарних дисциплін використовуються у Буковинському державному медичному університеті, Львівському національному медичному університеті (ЛНМУ) імені Данила Галицького, Національній медичній академії післядипломної освіти імені П. Шупика, Тернопільському державному медичному університеті імені І. Горбачевського, Ужгородському національному університеті та ін. [5, 113].

У львівських навчальних закладах дистанційні курси укладені і використовуються як додаткові навчальні матеріали на факультеті іноземних мов Львівського національного університету імені Івана Франка [3], гуманітарному факультеті Львівського державного університету безпеки життєдіяльності [2] та ін.

Мета статті – описати структуру і зміст електронного дистанційного курсу (ДК) з англійської мови для студентів першого курсу медичного факультету за ЛНМУ імені Данила Галицького, укладеному на віртуальному навчальному середовищі (ВНС) Moodle.

Виклад основного матеріалу. Питання доцільності впровадження дистанційних курсів у навчальний процес медичних вищих навчальних закладів (МВНЗ) викликає багато дискусій серед спеціалістів медичної сфери, однак, зважаючи на сучасні тенденції розвитку освіти в усьому світі, впровадження курсів з англійської мови з використанням інформаційно-комунікаційних технологій залишається актуальним. На жаль, існує недостатньо інформації щодо дистанційних курсів із англійської мови у МВНЗ, хоча чимало освітніх чи медичних центрів, прибуткових та неприбуткових організацій пропонують дистанційні курси з англійської мови для медиків, що свідчить про необхідність цього напрямку навчання.

Дистанційний курс «Англійська мова для студентів-медиків» проектується нами в ЛНМУ імені Данила Галицького як допоміжний навчальний матеріал для студентів першого курсу денної форми навчання, елемент комбінованої форми навчання (поєднання традиційного і дистанційного навчання) та основний – для студентів заочної і дистанційної форми навчання у медичних закладах освіти, з метою ефективного вивчення дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням».

Курс проектується на основі моделі ДК запропонованої проф. Б. Шуневичем, що складається із шести модулів, у кожний з яких входить п'ять уроків, що у свою чергу поділяються на шість секцій: 1) Aural Comprehension – аудіювання; 2) Use of Applied Grammar – опрацювання граматичного матеріалу; 3) Use of Vocabulary – опрацювання активної лексики; 4) Developing Speaking Skills – розвиток діалогічного мовлення; 5) Reading and Writing – розвиток навиків письма і читання художньої літератури і технічної літератури за спеціальністю; 6) Home Reading – домашнє читання: переклад художньої літератури і літератури за спеціальністю (Рис. 1). Вміст вступу і першої-шостої секцій в уроках укладений на основі посібника Getting on in English і є однаковим для всіх спеціальностей і напрямів, для яких можна використовувати курс, проте п'ята-шоста секції, крім матеріалу із посібника, ще доповнюються текстами, вправами, тестами, які відповідають конкретній спеціальності чи напрямку, для яких готується ДК, наприклад, показані на рис. 1 напрями «Комп'ютерні науки» і «Видавничо-поліграфічна справа». Модель ДК проф. Б. Шуневича є універсальною та може застосовуватись для будь-яких спеціальностей, потрібно частково змінити лише матеріал п'ятої і шостої секцій уроків [4, 36].

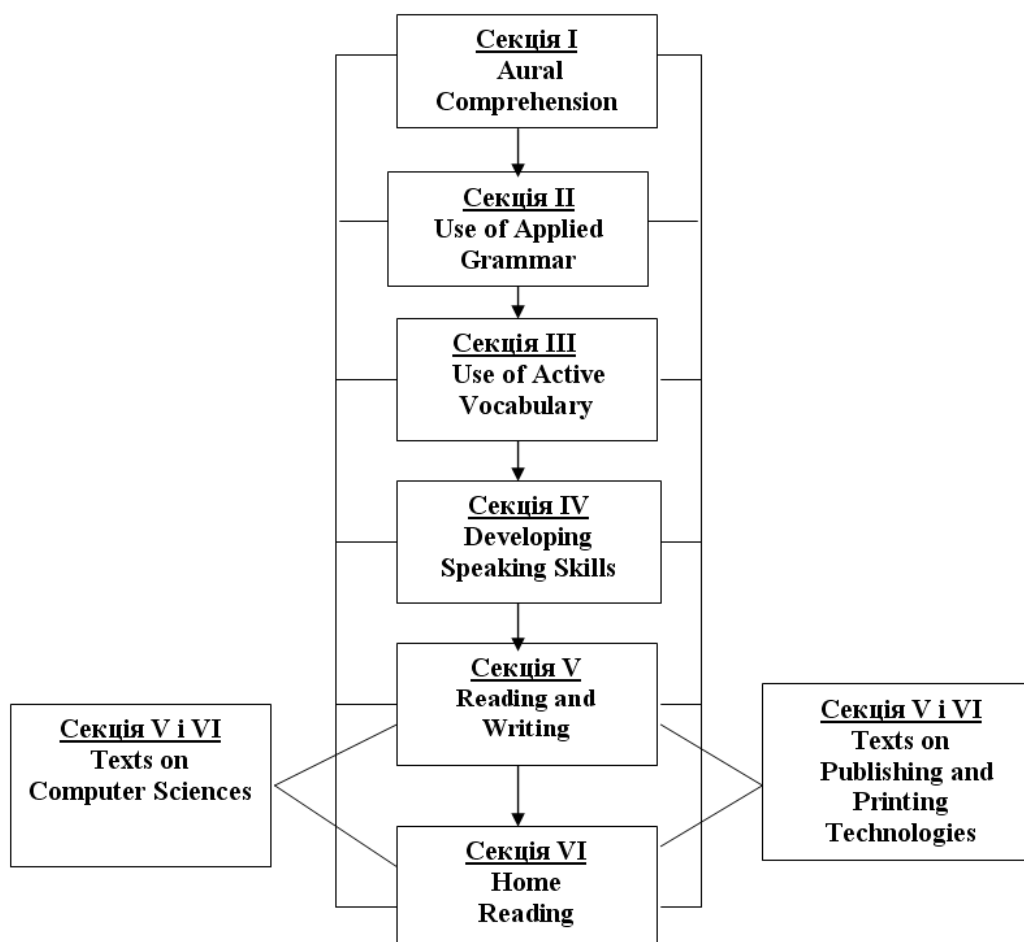
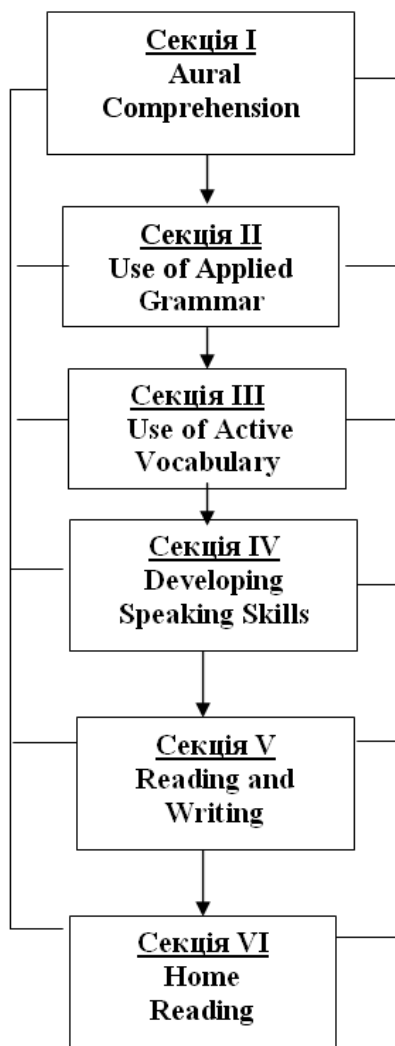

Рис. 1. Варіанти секцій уроків дистанційного курсу, створеного за моделлю проф. Б. Шуневича, для різних напрямів і спеціальностей

Ми використали структуру та зміст моделі ДК проф. Б. Шуневича під час створення власного ДК, однак враховуючи фахову спрямованість дисципліни, для вивчення якої призначається дистанційний курс, внесли власні доповнення. На відміну від згаданої вище моделі ДК, проєктований нами ДК є професійно-спрямований, тобто усі шість секцій курсу містять спеціалізовану медичну лексику, термінологію та тексти, що зустрічається у вправах та завданнях секцій, функціонує при підготовці студентами переказів, власних діалогів, прикладів речень при поясненні опрацьованого граматичного матеріалу та ін. (Рис. 2).

*Рис. 2. Модифікована модель дистанційного курсу
“Англійська мова для студентів-медиків”*

Дистанційний курс «Англійська мова для студентів-медиків» складається із чотирьох модулів (вступне заняття + 40 практичних занять), що присвячені 1) медичній освіті, 2) професії лікаря, 3) будові тіла людини та 4) лікуванню і здоров'ю. Перший модуль курсу присвячений медичній освіті, отже в уроках та секціях уроків цього модулю студентам пропонуються тексти з тієї тематики, що служить джерелом термінологічної лексики, засобом формування лінгвістичної, професійної та соціокультурної компетенції студентів. У свою чергу, кожний модуль містить 10 уроків, розрахованих на опрацювання п'яти тем, відповідно, виділено два уроки на кожну тему. Наприклад, згаданий вище модуль містить десять уроків на таку тематику: 1) Я – студент ВМНЗ (1-2 уроки), 2) ВМНЗ, в якому я навчаюся (3-4 уроки), 3) Історія медицини (5-6 уроки), 4) Медичні спеціальності (7-8 уроки) та 5) Вища медична

освіта та охорона здоров'я в країнах, мова яких вивчається (9-10 уроки), які в свою чергу складаються із шести секцій, що містять тексти, вправи і тести, які відповідають спеціальності для якої готується ДК та релевантній темі уроку. За аналогічною схемою поділено решту модулів. Другий модуль присвячений таким темам, як 1) Будова тіла людини, 2) Лікарня, 3) Медичне обстеження, 4) Перша допомога та 5) Історія хвороби, третій – 1) Аптека, 2) Ліки, 3) Гігієна, 4) Вітаміни та 5) Раціональне харчування, а четвертий – 1) Клітина, 2) Тканини, 3) Кістки та м'язи, 4) Кров і 5) Групи крові. Переливання крові. Ці матеріали, а також вправи і тести до них, можна постійно оновлювати.

Перед початком роботи з першим модулем курсу, викладач проводить вступне заняття, під час якого знайомиться зі студентами і дає можливість їм познайомитися між собою, а також пропонує студентам пройти самотестування та інші завдання. Починаючи з другого уроку, студенти розпочинають роботу з навчальним матеріалом курсу.

Відбір навчального матеріалу для дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням» у ЛНМУ імені Данила Галицького здійснюється відповідно до положень Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти, згідно з якими основні стратегії відбору засобів викладання мов включають відбір оригінальних навчального матеріалу з урахуванням професійних потреб тих, хто вивчає іноземну мову. Ми скористалися методичними рекомендаціями та посібниками, виданими колективом авторів кафедри іноземних мов ЛНМУ імені Данила Галицького [1], а також навчальними матеріалами з Інтернету та власними напрацюваннями при укладанні вступу й змісту секцій уроків ДК.

Перша секція кожного уроку – *Aural Comprehension* містить оригінальні англомовні аудіотексти та завдання до них, які відповідають тематиці уроку.

Аудіювання є необхідною складовою змісту навчального процесу, важливим аспектом формування аудитивної компетенції – сприйняття та розуміння почутого тексту, проте у посібниках та методичних рекомендаціях для навчання студентів ЛНМУ імені Данила Галицького не передбачено матеріалів та завдань для формування цього виду мовленнєвої діяльності. Опираючись на модель ДК проф. Б. Шуневича (Рис.1), ми ввели аудіювання у створюваний нами дистанційний курс, використавши матеріали вітчизняних та закордонних посібників, а також інформацію з Інтернету.

У другій-третьій секціях уроків особлива увага приділяється розвитку лексичних і граматичних навичок. Секції містять виклад нового матеріалу, вправи на тренування і засвоєння вокабуляру та граматичних конструкцій відповідної теми.

Четверта секція містить завдання спрямовані на розвиток усного мовлення, орієнтовані на те, щоб студенти навчилися вживати окремі слова, речення і тексти, необхідні для ведення усної бесіди на професійну тематику.

Для п'ятих секцій підібрані невеликі за обсягом (120-250 слів), доступні для розуміння студентів медичні тексти з метою формування у студентів умінь і навичок письма та читання. У секціях, окрім текстів за фахом, запропоновано підготовчі тренувальні вправи і вправи вищого рівня – смислові, творчі, які є логічним завершенням тренувальних вправ і готують студентів до написання і читання складніших та більших за обсягом текстів за фахом.

Для шостої секції, тобто для домашнього читання, підібрано тексти такої ж тематики, як для п'ятої, але більшого обсягу (800 - 1000) слів).

Медичні тексти, вправи, тести для секцій дистанційного курсу взято нами з Інтернету, закордонних навчальних посібників з мови та історії цієї науки [1]. Лексичний матеріал допомагає студентам аналізувати термінологічні значення слів на базі медичного дискурсу та визначати основні характерні лексико-семантичні ознаки сучасної англомовної термінології з цієї тематики.

Кожна секція уроків супроводжується поточним тестуванням у вигляді коротких тестів, які дають можливість студентам підготуватися до модульного тесту. У дистанційному курсі використано в основному тести: 1) на вибір однієї або більше правильних відповідей із запропонованої кількості відповідей, 2) знаходження відповідностей, 3) вписування пропущених слів, фраз

чи термінів у речення, які подаються у письмовій або звуковій формі, 4) виявлення термінів і їх еквівалентів у англо- і україномовних варіантах одного і того ж тексту, 5) порівняння англійського і українського варіантів одного і того ж тексту для пошуку еквівалентів термінів та ін.

Крім тестів, завдання яких мають однозначні відповіді, тобто їх можна запрограмувати, пропонуються тести з творчими завданнями, наприклад, передати зміст тексту своїми словами та ін., а отже, відповіді до яких потрібно пересилати викладачеві електронною поштою. Нами використовуються завдання, частину відповідей до якого можна опрацювати в автоматичному режимі, а інші студенти відправляють для перевірки викладачеві електронною поштою.

Кожний із модулів курсу закінчується тестом, який виконується тільки один раз в присутності викладача або консультанта у базовому навчальному закладі або віддаленому центрі цього закладу. У завдання включені тести на перевірку знання студентами термінів з їх спеціальності або напряму. Студент отримує результати зразу після виконання тесту, який можна запрограмувати для автоматичного контролю результатів тестування.

Висновки. Запропонований варіант дистанційного курсу для студентів медиків має ряд переваг, адже використання комп'ютерних технологій поряд із традиційними методами розвиває англомовну комунікативну компетенцію, дає можливість сприймати та інтерпретувати автентичні тексти, розвиває здібність запам'ятовування значного обсягу навчального матеріалу, розвиває творчу активність студентів як в аудиторіях, так і у позааудиторних видах роботи. Завдання, притаманні для секцій модифікованої нами моделі ДК, сприяють засвоєнню лексичного та граматичного матеріалу уроків та модулів, формують навички письма, читання, аудіювання та усного мовлення, дають можливість сформувати у студентів необхідні навички роботи з англомовним текстом зі спеціальності, прищепити культуру читання. Комплексна взаємодія вправ усіх секцій сприяє досягненню практичних цілей навчання англійської мови за професійним спрямуванням, а саме – розвитку лінгвістичних та когнітивних навичок, і, як результат - формуванню англомовної професійної компетентності.

Запропонована схема кількості та вмісту секцій уроків дистанційного курсу дає можливість легко пристосовувати його для навчання студентів різних медичних спеціальностей та укладати курс на різних видах віртуального навчального середовища. Згадану вище модель ДК можна також використати при укладанні курсів для інших мов, зокрема української як іноземної.

Перспективою подальших досліджень є розроблення дистанційних курсів з англійської мови для студентів другого курсу медичного факультету.

Література:

1. **Англійська мова для студентів-стоматологів:** Підручник / О.С. Ісаєва, Н.В. Кучумова, М.Ю. Шумоло. – Львів: Кварт, – 2008. – 421 с.
2. **Львівський державний університет безпеки життєдіяльності.** – Режим доступу до Веб-сторінки: www.ubgd.lviv.ua. – Заголовок з екрана, 2013.
3. **Львівський національний університет імені Івана Франка.** – Режим доступу до Веб-сторінки: www.franko.lviv.ua. – Заголовок з екрана, 2013.
4. **Мусійовська О., Садницький В., Шуневич Б.** Підготовка дистанційного курсу з англійської мови для навчання студентів за напрямами “Комп’ютерні науки” і “Видавничо-поліграфічна справа” // Педагогіка і психологія професійної освіти: Науково-методичний журнал. – 2003, № 6. – С. 33-42.
5. **Манюк Л.** Перші результати впровадження дистанційної форми навчання у вищих медичних навчальних закладах України // Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України. Серія: Психолого-педагогічні та філологічні науки. V Всеукраїнська науково-практична конференція, 7 грудня 2012 р. / Державна прикордонна служба України, Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, 2012. – С. 112-113.

6. **Міжнародний** університет фінансів. – Режим доступу до Веб-сторінки: <http://inf.ntu-kpi.kiev.ua>. – Заголовок з екрана, 2013.

7. **Національний** технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – Режим доступу до Веб-сторінки: <http://ipo.kpi.ua/ua/courses/foreignlanguages.html>. – Заголовок з екрана, 2013.

8. **Національний** технічний університет «Харківський політехнічний інститут». – Режим доступу до Веб-сторінки: www.dl.kpi.kharkov.ua. – Заголовок з екрана, 2013.

Л.В. Манюк

СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ ЭЛЕКТРОННОГО ДИСТАНЦИОННОГО КУРСА ПО АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ ДЛЯ СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ

В статье описана структура и учебные материалы электронного дистанционного курса (ЭДК) по английскому языку для студентов первого курса медицинского факультета Львовского национального медицинского университета имени Даниила Галицкого, созданного в виртуальной учебной среде Moodle.

В основу курса положено модифицированную нами модель ЭДК, предложенную проф. Б. Шуневич при создании учебных материалов для курсантов и студентов технических специальностей.

Кроме этого, предложены рекомендации по использованию электронного дистанционного курса для обучения студентов медицинских специальностей.

Ключевые слова: модель электронного дистанционного курса, дистанционное обучение в медицинских учебных заведениях.

L.V. Manyuk

STRUCTURE AND CONTENT OF THE ENGLISH ELECTRONIC DISTANCE COURSE FOR MEDICAL STUDENTS

The article deals with the structure and content of the electronic English distance course (EDC) for the first-year students of medical faculty of Danylo Halytsky Lviv National Medical University compiled on a virtual learning environment Moodle.

The course is compiled on the basis of Prof. B. Shunevych's model proposed for cadets and students of technical specialties. In addition, recommendations for the use of electronic distance learning course by the students of medical specialties are suggested.

Keywords: model of electronic distance learning course, distance learning in medical educational establishments.

